

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA LUNARA ILUSTRATA

Organ de cultură și propagandă națională al Soc. „Cultul Eroilor” sub înalta ocrotire a M. S. REGINA MARIA
Președinte activ : I. P. S. S. PATRIARHUL Dr. MIRON CRISTEA — Dir. Gen. : GENERAL I. MANOLESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
București. — Palatul Patriarhiei

Telefon 66/62

ABONAMENTE ANUALE:
Ediție de lux pt. autorități și instituții 1500 lei
„ „ „ „ particulari 1000 „
„ „ „ „ obișnuită 120 „
„ „ „ „ pt. pensionari săteni,
soldați și școlari 60 „

Dir. Revistei: Lt.-Col. Radu Miron Makarovitch

Secretar de Redacție: Aurelian Păunescu

Delegatul Revistei: Gr. Eremiescu

M A R A Ș T I

(FRAGMENT EPIC)

Gigantic stăvilarul ți se ridică'n față,
Și fie-care culme e turn de fortăreață
Tranșee, adăposturi blindate, guri de foc,
Rețele lungi de sârmă ghimpată, aprig bloc
Compact, clădit din sârmă și fier, obuziere
Mitraliere, tunuri mascate, mortiere
Bombarde și granate al morței arsenal

Și-acolo'n fund de zare, e satul tău natal

Ai dărâma și munții s'ajungi la tine'n luncă !.

E cald acum și timpul e'mbietor la muncă

O sapă strălucește ca fulgeru'n lumină,

Un strop de aur trece prin aer o albină,

Atrasă spre ogorul de rapiță — Pământul

Iși cântă viața-i lină cu soarele și vântul,

Nepăsător de forța și ura omenească.

Râd viile pe coastă, păduri prind să'nverzească

Și lunca și dumbrava și dealul și livada

Sunt ninse de flori albe ce'și scutură zăpada

E bogăția Țării ce cântă'n pieptul tău

E țara ce te cheamă pe văi, înspre Buzău !

Mircea Rădulescu

T R E I C A M A R A Z I ...

Vasile Bondoc nu era un om mărunț. Era un Rumân zdravăn, cu spetele largi, fața smolită și ochii vii. Luasem comanda Pichetului No. 13, după granița Dobrogeană, în ziua când s'a sunat mobilizarea. După două zile, Bulgarii atacară cu focuri pichetului și eram nevoiți să stăm noaptea la pândă. Intr'o noapte fără lună, îmi făceam rândul meu de veghe, împreună cu santinelele îndoite de la pichet. Un fâșiit-de iarbă mă făcu să ciulesc urechile.

— Cine-i? întrebă una din santinele.

Un mânuit de închizător scurt și țacănit, mă făcu să fiu mai atent. O matahală neagră și lunguiață înaintă în fața noastră.

— Stăi măi nu trage.

Detasamentul care se afla atunci la pichetul No. 13, era o ciulată amestecătură de oameni ce se putea comanda. Erau 6 grăniceri, 30 de soldați de infanterie și 20 de „tătuci“, dispensați, din contingente vechi de tot. Grănicerii, erau oameni buni instruiți și deprinși cu nevoile companiei. Infanteriștii erau disciplinați, buni soldați, echipați extraordinar de bine, dar cam stângaci, acum la începutul campaniei. Cât despre „tătuci“ sau „curcani“, cum li se mai zicea, erau spiritul vesel al detașamentului. Imbrăcați cu vechituri și cu „amoniițe“ de la 77—78, curcanii, erau hătru bun de glume. De instrucție nu mai vorbesc, unii știau ca pe timpul lor, care mai făcuse două, trei luni armată, alții o știau, sau mai bine zis le înușurau pe a-nândouă. Li dasem pe mâna Fruntașului Grănicer Vasile Bondoc. Vasile Bondoc, era un om înalt, svelt, vioi, pătrunzător, adevărat Român din Podgorii. Nu știa multă carte Vasile; știa doar să citească și să scrie, dar ochii lui vioi și iscoditori înțelegeau toate minunile de pe lume. Înainte de venirea mea el conducea Pichetul No. 13.

— Stăi măi nu trage, nu vezi că sunt cu animalul nostru?

Mă apropiai să văd cine-i. Fruntașul Vasile Bondoc, venea trăgând după el un asin.

— Ce-i Vasile?

— Să trăiți D-le Sublocotenent; ia mă dusei la Bulgari, să-l aduc pe Sile acasă, ca mâine, să aduc apă. Sile era un măgăruș tânăr, cu botul alb, cu burta mare și urechile drepte.

Era vioi și jucăuș. Li plăcea grozav să se hâr-zolească cu soldații când era sătul. Când era flămând da din urechi și svârlea din picioare. Pe Bondoc îl știa de frică și avea mare respect de el; dar nu e mai puțin adevărat că și Bondoc îl respecta.

— Sile fii cuminte.

Sile nu mai da din picioare și Bondoc îi da drumul în fânețea Bulgarilor. Munca lui Sile era ușoară pe timp frumos, pe timp ploios însă Sile se cam opintea din greu, să urce dealul cu hărdăul plin cu apă, așezat pe un cărucior cu patru roate. Când veni Bondoc înapoi îl chemai la mine.

— Bondoc!

Ordonăți.

— Bine Bondoc, dar nu te cam pică pe inimă când te duci la Bulgari? De acum suntem cu pușca la brâu.

— Lasă-i D-le Sublocotenent, că-i știu și când sforăe, doar cu ei mi-am mâncat eu vre'o 300 de pâini.¹⁾

— De Vasile, îi fi cunoscând tu pe ei, dar ei te cunosc pe tine?

Vasile râse.

— Nu m'or fi cunoscând, dar n'au decât să mă cunoască.

Intr'o seară stam cu Vasile după Pichet. De când ne trimesese „frații“ Bulgari, câteva gloanțe, lăsam trupa să se odihnească ziua, iar noaptea, îi așezam în unghi defensiv cu vârful la pichet. În seara aceea eram cu Vasile la linia santinelelor îndoite, ne trăsese după pichet și fumam. Vasile scotea capul din când în când după pichet și privea spre granița bulgară.

— Acum a venit o patrulă la Bulgari.

Mă uitai și eu, dar noaptea fără lună, ochiul meu neobișnuit nu desprindeam nimic.

— Măi Vasile da de unde vezi tu ce-i acolo?

— Vasile râse.

— Eu nu-i văd acolo, D-le Sublocotenent, dar am ciulit urechile și am auzit foșnăitul picioarelor, și am socotit cam ce trebuie să fie.

Mă împrietenisem bine cu Vasile. În fiecare

1) Expresie soldățească, ei numără pâinile, nu zilele de serviciu.

seară după ora 12, eu și cu Vasile ne făceam patul după pichet. Aveam credința că dacă Bulgarii se gândesc să ne atace, apoi cea mai bună oră era către ziuă. Mă gândeam la bieții „tătuci”, care mai de care mai greoiu și somnoros; ce ar fi făcut dacă ar fi fost luați fără veste. Ar fi tras unul într'altul și mi-ar fi speriat și soldații mei.

— Ei, cum merg „tătucii” Vasile?

— Acum mai mișcă și ei. Dar la început, era mai mare râsul când făcea mânuire de armă. Unul o lua ca pe sapă, altul vânătorește, unii o mai nimereau și alții rămâneau cu ea în brațe. E mare păcat cu ei că i-a adus aici; aici trebuesc oameni nu glumă, cu „tătucii”, nu mai ținem noi pichetul cât e lumea și pământul.

— Ei Vasile, îi spusei eu, noi nu suntem aici să ținem pichetul, ci mai mult să speriem pe Bulgari.

— Ilei, dacă e vorba de speriat Bulgarii, apoi cu „tătucii” am nimerit-o. Și ciorile se sperie de ei.

— Lasă Vasile că arma lor bate ca „tunul”. Vasile râse.

— Tun, tun, D-le Sublocotenent, dar ei nici pe unde intră glonțul pe țeavă nu nimeresc. Ferească D-zeu de vre'o repezeală că ăștia, iau arma ca pe ciomag.

— Strămoșește Vasile...

— Eu am să-i învăț să tragă în sus; cel puțin cu tunetul să-i sperie pe Bulgari.

*

Tătuc Gheorghe Ioan, zis Ionescu, sau „Nenea Ghiță” cum îi spuneau soldații, era un bătrân de 42 de ani, îndesat la trup și roșu la față. Era ghidușarul pichetului; plin de voe bună, de inimă bună, de sfaturi și de glume. Râdea din nimicuri, rostogolindu-și ochii lui mici verzi și șireți, trăgându-se de mustața lui roșcovană.

— Ei mânzule, se agață el de Bondoc, ei ce nu vrei să mai știi de tată-to? Mă, eu am doi feciori la oaste și trei fete de măritat. Dacă te porți bine cu mine, eu te-oi face ginere bă, că eu am bani nu glumă.

Bondoc se uita la el cruciș, și-i râdea mustața.

— Lasă nene Ghiță, că viu eu să mă bag slugă la fetele D-tale numai să nu ne lăsăm pielea pe aici. Gheorghe Ioan zis Ionescu, era

un om îndemânatic și muncitor; îl prindea orice pe ce puneă mâna. Muncise de mic cinstit și strângător și număra pe vremea aceea frumoasa sumă de o jumătate milion, în pământ, vii, case acareturi și negoț.

— Eu, taică spunea nenea Ghiță, am împărțit tot frățeste la cei 5 copii ai mei, căci dacă nu s'o îndură D-zeu de mine, barem să vadă ei de treabă liniștită.

Îi era drag Bondoc, cu firea lui vioaie, serioasă și cu ochii lui deștepți.

— Mă Bondoc, mă, lasă-ne cu meliția mă, că suntem greoi mă, și carnea e bătrână.

— Nene Ghiță așa-i dar dacă vine Bulgarii într'o noapte peste noi, apoi nu trebuie să întinerești?

— Bată-te să te bată mânzule, așa-i ai dreptate.

*

De vre'o două zile Bondoc era îngândurat.

— Ce-i nou Vasile?

— Să trăiți D-le Sublocotenent, am simțit mișcare mare la Bulgari, mi se pare că le-au venit trupe proaspete.

— D-aia ești tu dus pe gânduri?

— Nu d-aia

— Dar ce-ai Bondoc?

— Ce să aibă d-le sublocotenent, interveni Nenea Ghiță, nu-l găsește pe Sile, șeful pichetului No. 13, și începuse să râdă. Bondoc râse și el.

— Da ce-i Bondoc cu Sile?

— Ce să fie D-le Sublocotenent; îl caut de eri noapte și numai dau peste el.

— I l-a luat Bulgarii prizonier, spuse râzând Nenea Ghiță.

*

Seara era forfoteală la Bulgari. Mă cam îngrijorasem. Luai pe Vasile cu mine la postul santinelor îndoite de cum se lăsase seara. Chema și pe Nenea Ghiță și făcurăm un mic consiliu de războiu.

*

Pe la unu după miezu nopții Bondoc, care nu mai avea astâmpăr, veni la mine.

— D-le Sublocotenent, eu mă duc să-l caut pe Sile.

— Fugi mă, se răsti Nenea Ghiță la el, că te omoară Bulgarii.

— D-le Sublocotenent, nu are cine să-mi care de-aici arhiva și mobilierul pichetului.

— Lasă, micuțule că mă 'nham eu la cărucior.

— Bondoc, îi zisei eu, nu e timpul acum să te duci după Sile, dar dacă vrei să te furișezi puțin până la Bulgari, te poți duce.

— Nu-l lăsați d-le Sublocotenent sări Nenea Ghiță, că-l mănâncă hoții ăia de Bulgari.

Bondoc râse.

— Ce crezi că sunt „Curcan“?

Nenea Ghiță făcu o față serioasă.

— Râzi tu Vasile de mine, dar să vezi că tot „curcanu“ o să-ți care „arhiva și mobilieru“ și Nenea Ghiță își rostogoli ochii în răs, trăgându-se de mustață.

*

În spre ziuă Bulgarii ne luară la zor, o ștafetă călare îmi aduse ordinul de retragere. Mi se ușurase inima. Nu de greul luptei, ci de grija tătucilor, care numai glumeau de loc. Îmi strânsei detașamentul. Bondoc și Nenea Ghiță lipseau. Întrebai în stânga întrebai în dreapta, nimeni nu știa unde sunt. Sergentul dela Plutonul meu de infanteriști, îmi spuse că Bondoc a plecat de ast-noapte, de când și-a cerut voe dela mine.

Mă gândii, mă răsgândii, să-i mai aștept. În stânga și în greapta noastră răpăiau armele și bătea tunul. Gluma se 'ngroșă, ordinul era urgent. Am dat ordin și ne-am s'recurat pe supt dealuri.

Când am ajuns în dreptul morei, focurile de armă se întinsese și la pichetul nostru. Bulgarii, din cauza ceței nu simțise retragerea noastră și se năpustise cu focuri în pichetul No. 12. Deodată auzii și o armă de „tătuc“ răbufnind. Cu toată grija mea îmi veni să rād.

— Asta-i Nenea Ghiță.

Încă un bubuit, încă unul, și unul după altul răbufneau împușcături de „tătuc“ mai târziu se auzi și o armă de a noastră.

*

Când am ajuns la postul mic, ceața începuse să se ridice. Aveam ordin să mă duc cu oamenii din detașament la companie. Mă îngrijia soarta lui Bondoc și a lui Nenea Ghiță. Soarele începuse să ardă și căldura zilelor de

August să'năbușe. Îmi lăsai oamenii să se odihnească, să-și mai ajusteze echipamentul și eu mă lungii pe iarbă.

Eram obosit. Adormii. Mă sculă după câțva timp o ordonanță. Un soldat veni în fugă.

— Să trăiți d-le Sublocotent, veniți repede, căci pe drumul mare se vede un nor de praf, care înaintează asupra noastră.

Când mă dusei la creastă, tot postul mic, și oamenii mei erau înșirați în ordine de luptă cu arma încărcată și cu mâna pe trăgaci.

Scosei benoclu, să văd și eu inamicul. Când mă uitai mai bine, mă luă un răs sdravăn. Sile înhămat, trăgea căruciorul cu „arhiva și mobelero“, și pe deasupra și pe Nenea Ghiță. Bondoc în spate cu centironul zorea pe Sile. Am chemat Sergentul, „șeful Postului mic și i-am spus să nu tragă, că or cât de tari ar fi dușmanii, noi nu ne temem de ei. Sergentul se uită la mine. Eram serios.

*

Când s'a apropiat „inamicul“ compus din Sile, Nenea Ghiță și Bondoc, detașamentul izbucni în urale de se cutremurau văile. Sile obosit se opintea din greu, Nenea Ghiță cu bocancii la spinare stătea călare pe hârdău iar Bondoc cu capelul pe ceafă și alb de praf cânta cât îl lua gura.

*

Până noaptea târziu, soldații hihiau în râsete, povestind vitejia celor trei camarazi, Sile, Bondoc și Nenea Ghiță.

1916
Nevo-Botievo

Locot. Paul Epureanu

Balada luptătorului

*Eu plec purtând în suflet răsbunarea,
Și'n ochi credința'n zilele ce vin ;
Eu plec acolo unde-i roșie zarea,
Dar unde gându-i pururea senin.*

*N'am strae întărite cu oțele
Ci doar credința'n bunul Dumnezeu.
Mi-e talisman suspinul țării mele
Și el mi-o fi o pavăză la greu*

*S'ar deștepta părinții în morminte,
Văzând dușmani pe-al țării noastre plai
Și-ar geme în locașurile sfinte
Bătrânul Mircea, Ștefan și Mihaiu.*

*Nu mă'nspăimântă gândul că o ghiară
A morții, m'o sorti cumva să mor ;
Voi regreta doar că ,această țară
Avea-va mai puțin un luptător.*

.....

*Eu plec purtând în suflet răsbunarea
Și'n ochi credința'n zilele ce vin,
Eu plec acolo unde-i roșie zarea
Dar unde gându-i pururea senin !...*

Radu Costăchescu

Que le sang des héros
tombés dans les combats
de la Grande Guerre
soit pour toi, ô belle
Roumanie, la semence
de nouvelles vertus,
afin que tes enfants soient
toujours dignes de leurs
pères et prêts à défendre
ton sol sacré, si souvent
envahi, mais finalement
reconstitué par l'effort
des dernières générations !

et Weillhet

DOMNUL GENERAL BERTHELOT

Cetățeanul de onoare și prietenul României despre eroismul românesc.

În zilele de grea cumpănă ale războiului, când toate energiile neamului se găseau mobilizate pentru lupta cea mare a împlinirii visului nostru milenar: *unirea tuturor Românilor*, Franța generoasă a trimis dintre fiii ei cei mai destoinici, să lupte alături cu noi pentru dreptate.

Comandantul Misiunii Franceze în România D-1 General Berthelot pe lângă luminile și marea sa experiență de război, aducea cu sine

D-1 General Berthelot.

credința nestrămutată în victoria aliaților, acea credință dârză fără de care nimic nu se poate împlini.

De o energie și de o vioiciune neîntrecută generalul Berthelot este în tot locul, pe front și la marele cartier, prin spitale, sau în locurile de refacere ale armatei române, la școlile militare și pretutindeni unde este nevoie de un sfat și de o îmbărbătare. — Generalul Berthelot inspectează trupele în tranșee, cercetează bateriile de artilerie, coboară pe aerodroamele escadrilelor, dă curaj și încredere, căci el știe să cunoască și să prețuiască virtuțile ostașului român. Privind regimentele de ostași români

generalul Berthelot are emoția pe care i-o provocau trupele franceze, în marșul lor eroic spre tranșee.

E acelaș suflet latin care tresaltă în acești tineri ce merg cântând la moarte. Generalul Berthelot îi privește adânc mișcat și așteaptă cu încredere ziua luptei și a izbândeii.

Un marș eroic răsună dela un capăt la altul Moldovei: e cântecul victoriei.

Lupta se dă formidabilă pe pământ și în aer; inimi de viteji își varsă sângele pe pământul Patriei, cu acelaș spirit de jertfă și însuflețea odinioară pe voievozii și ostașii trecutului nostru.

Iată cum caracterizează Generalul Berthelot eroismul românesc, în autograful ce ne-a trimis și pe care îl publicăm în revistă.

„Sângele eroilor căzuți în luptele marelui război să fie pentru tine frumoasă Românie, sămânța marilor virtuți, pentruca fiii tăi să fie totdeauna demni de părinții lor și gota să apere pământul tău sfânt și adeseori copleșit, dar în cele din urmă reîntregit prin eforturile ultimelor generații“.

(ss) General Berthelot

Dar alături de ostașii români într'un admirabil avânt galic fiii Franței luptă cu un eroism supranatural.

Ei merg la moarte cu hotărârea marilor eroi de epopee.

Cu admirație și duioșie ne aducem aminte de jertfele camarazilor francezi al căror sânge a udat, alături cu sângele ostașilor noștri, pământul țării noastre.

Sângele latin vărsat pretutindeni pentru dreptul popoarelor la libertate, este cel mai frumos omagiu ce s'a adus vreodată unei cauze juste.

Admiratori ai D-lui general Berthelot, care în marele război al neamurilor a fost scrijinitorul și sfătuitorul oștirii române, îi trimitem omagiile noastre de recunoștință și devotament.

„România Eroică“

O formă de cinstire a Eroilor

Biblioteca istorică a Soc. „Cultul Eroilor“

Când zeul Marte obosit, dar nicidecum sătul, și-a prins spada la cingătoare, peste tot au răsărit crucile albe, modeste flori ale jertfei sublime, brațe întinse către Cel ce voise astfel spre împlinirea nepătrunselor Sale taine..

Pământul României fu mai cu prisosință presărat de florile albe ale morței, căci dușmanii ei au fost mulți și ura lor mare.

Incet, incet, viața și-a desfăcut mugurii plini de sevă pe crăcile mutilate, păsărelele au revenit pe plăurile de unde fugiseră speriate, lacrimile au prins să curgă mai rar și an cu an fiecare faptă de erou s'a întipărit în inimi cu proporții de legendă. .

Acei care în timpul ceasurilor grele au dus flăcării la izbândă și i-au știut ades pe nume pe cei ce au căzut, după încheerea păcii, s'au gândit la sfintele lor oseminte, la obijduitele lor familii și au alcătuit societatea al cărui scop suprem este cinstirea și cultul eroilor.

Nenumărate sunt mijloace prin care această societate a știut să țină vie flacăra amintirii și a dragostei în mintea și în inima celor ce dătoresc atât morților glorioși.

Dar cum eroismul este o tradiție dealungul atâtor și atâtor veacuri, cum flăcării în cămăși dela Mărășești, care au îngrozit divizile de fer ale germanilor, sunt neam din neamul arcașilor lui Ștefan cel Mare și cum se poate spune că, fie în timp de pace, fie în război, viața românului a fost un neîntrerupt eroism, se cuvenea să fie cinstit și amintit generațiilor ce se plămădesc acum și ceva din manifestările de seamă ale celor de mult apuși. . .

Mai puțin ca aiurea, dar foarte mult, jude când la lumina vitregii vremurilor, românul când își spânzură în cui arma și îi lasă păgânul răgaz, își împodobește țara cu lăcașuri de rugăciune care deveneau apoi, mici, dar inimoase centre de unde se răspândea câtă lumină pentru minte se putea răspândi atunci.

În hrubele mănăstirilor străvechi, pitite de ochiul iscoditor al veneticului stăpânitor, călugării copiau cu râvnă o carte sfântă, veche și prețioasă în dulcele grai strămoșesc, împrumutată cu greu și adesea cu sacrificii de la

o îndepărtată mănăstire mai avută. În altele, teascurile primitive scârțâiau de dimineață până seara, dând la lumină, cu ajutorul literelor minunate, aduse în desagi din țara sârbească, frumoasele evangheli cu învățături, ajunse astăzi foarte rare, fărămișite de atata folosință.

Acest lucru se poate numi cu drept cuvânt eroism, căci el se făcea adesea cu sacrificiul vieții, iar biruința luminii asupra întunericului minții era o izbândă tot așa de importantă, în urmările ei, ca și o bătălie câștigată. . .

Dar voevodul, mare la suflet și cu dragoste de neam, care își lua din puținul prisos ce i-l lăsa păgânii hrăpăreți să facă teasc de tipar și să scoată cu trudă și cheltuială, ajutat de mitropolitul său, ce pune mâna la treabă traducând el însuși cartea ce se tipărea, nu se poate numi erou?

De multe ori influența unei cărți a fost mai hotărâtoare decât o bătălie pierdută sau câștigată.

Și după cum Societatea „Cultul Eroilor“ cu largă și superioară concepție, îngrijește deopotrivă și de mormântul dușmanului căzut pe ogorul nostru ca și de acel al ostașului nostru, tot astfel a înțeles că în istoria neamului românesc eroismul a mers înlănțuit prin veacuri de la fapta celui ce s'a războit cu dușmanul la aceia a dăătorului de mai multă lumină, a cărturarului care ne-a statornicit limba și ne-a cântat vitejiile

Monumentele culturale românești mai vechi sunt mai rare și mai greu de găsit decât în orice altă țară. Cu atât sânge s'a plămădit pământul românesc și așa cumplită urgie a pârjolit de veacuri răbdătoarea noastră glie, încât nu-i de mirare să se fi distrus gingașele documente, și tipărituri, când peste tot zidurile de piatră ale cetăților s'au măcinat în focul atâtor lupte... D-l General Manolescu, directorul Societății Cultul Eroilor, a prins să adune, ajutat de câți-va iubitori și cunoscători ai cărților, într'o bibliotecă sortită poate să formeze când-va un muzeu, mărturiile scrise și tipărite ale eroismului românesc sub toate infățișările sale.

Vremurile nu sunt prielnice; aceste prețioase monumente ale trecutului nostru s'au irosit și distrus în mare măsură cu ocazia trecutei vejenii iar câte au mai rămas, prețuite ca nici când, sunt aprig disputate de numeroase instituțiuni culturale care se mândresc cu ele. Cu toate acestea s'a făcut un început bun și numai după câte-va luni s'au putut strânge lucruri prețioase. Vom descrie altădată, aci, mai detaliat, câteva din documentele și cărțile prețioase adunate.

Nu trebuie să uităm însă, că la noi, mai mult ca ori unde nu se poate face mare lucru dacă o idee atât de frumoasă ca aceea de a se aduna într'un muzeu comorile culturale românești, nu găsește ecou în masa cea mare a publicului.

În fiecare familie aproape, se găsește ceva în legătură cu scopul acesta pe care și-l'a propus Societatea Cultul Eroilor. Atâtea documente, atâtea cărți vechi, prețioase, zăcesc neștiute, și destinate pieirei prin locuri nedemne de ele. Ce ar fi, dacă din prisosul acesta s'ar donă Societății, s'ar donă memoriei eroilor noștri din toate timpurile, ceva din cărțile și documentele în care îi găsim preamăriți? Numai astfel s'au putut alcătui aiurea muzee, minunate altare curate de cinștire a eroilor prin jertfele cărora ne putem împărtași astăzi din binefacerile vieții și civilizației.

A. Pomescu Gilly
Expert-bibliofil

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tufetele eroilor noștri căzuți
ni-au făcut drum spre faimă;
izbandoa pământescă n'are
înțeles decât numai dacă
cinstea țării stă înalță ca o
culme.

1913

~~C. Harig.~~

„CULTUL EROILOR“

Reînhumarea osemintelor Eroului Medic G-ral Dr. Ioan G. Butză

În ziua de 22 Martie, 1928, Societatea „Cultul Eroilor”, a adus și reînhumat în capitală, la cimitirul Belu-Militar, după cererea familiei, rămășițele pă-

În ziua reînhumării, în asistența unui foarte numeros public, rudele și prietenii defunctului, numeroși medici militari și civili, micul sicriu a fost

Eroul Medic General de Divizie Dr. Ioan G. Butză

măntești ale eroului General de Div. Dr. Ioan Gh. Butză, fost inspector al Serv. Sanitar al Armatei, mort la Iași, la 17 Aprilie 1917, de tifos exantematic.

ridicat din vagonul mortuar, de către d-nii Generali Dr. Papiu, Dumitriu, Iliescu, și Panaitescu, deșus în carul funebru, și acoperit cu flori.

Au asistat toți ofițerii corpului sanitar, militar

din capitală, delegații de ofițeri ale tuturor trupelor din garnizoană și elevii Institutului Medico-Militar.

În piața gării de Nord se aflau detașamente din trupele garnizoanei cu drapelul pus sub comanda D-lui General Ionescu-Fotache, cari au dat onorurile mult bine meritate de defunct.

Primii cari au vorbit despre defunct împropătând memoria, au fost D-nii Generali Dr. Vicol și Papiu.

Medicul General Dr. Butză s'a născut la 14 Iunie 1862, la Docani (Tutova), fiul lui Gheorghe Butză-

a reușit cu mari laude (a se vedea raportul fostului ministru de Război-Lahovary, către M. S. Regele Carol I, „Monitorul Oastei”, No. 2 din 1892).

La Val-de-Grâce, unde i-a rămas numele înscris cu literă de aur, a lăsat frumoase amintiri științifice și de camaraderie printre medicii francezi, colegii săi cât și la Paris și Berlin, unde pe lângă studiile făcute, s'a specializat în boalele de ochi și urechi.

În 1897 reîntors în țară cu gradul de căpitan, dă examenul de maior și este clasat dintre toți candidații

Cortegiul eroului medic General de Divizie Ioan G. Butză.

Spătar și al Ioanei Dragomir-Gheorghiu, nepoata Sătarului Toader Ioan.

Studiile primare și secundare și le-a făcut la Bârlad. Bacalaureatul și l-a luat la Iași în 1883, promovat fiind primul. Universitatea și-a făcut-o la Iași și la București, unde s'a strămutat în 1884, în urma admiterii, sale ca bursier al Ministerului de Război, în Institutul Medico-Militar.

În 1888 obține diploma de doctor în medicină și chirurgie și este înaintat la gradul de medic locotenent, numit secundar al spitalului Corpului IV de armată, și medic al Școlii de fii de militari din Iași.

La concursul din 1891, pentru trimiterea a doi medici militari în străinătate, pentru a urma cursurile Școlii de aplicație chirurgicală militară dela Val-de-Grâce, precum și cursurile altor servicii de chirurgie din spitalele franceze și germane, defunctul

întâiul. Major este numit Sub-director al Institutului Medico-Militar, unde împreună cu directorul său, Generalul Zorileanu, a muncit zi și noapte la reorganizarea și occidentalizarea Institutului. În 1899 este însărcinat să reorganizeze și să conducă laboratorul de Bacteriologie și Anatomie Patologică al Serviciului Sanitar al Armatei. Foarte bine cunoscut în lumea medicală din țară și străinătate, a fost ales membru al Soc. de Medicină Militară Franceză, cu care ocazie Prof. Universitar D. Dolorme, președintele Societății și fostul său profesor îi trimite o scrisoare foarte elogioasă. În 1905 este numit membru corespondent al Academiei Franceze iar la 1906 membru corespondent al Academiei din Berlin.

La 1910 este numit profesor de oftalmologie.

În 1912 este înaintat medic colonel și numit director al Institutului Medico-Militar. În 1915, este numit la Craiova în calitate de Medic Șef al Corpului

I Armată. In campania din 1916, este înaintat general.

Generalul Dr. Butză a fost un valoros medic al oștirea, pe care a iubit-o, muncind pentru ea, până la jertfă.

In timpul vieții sale, a fost un model de bunătate, de cinste, de o activitate neîntrecută, de bun părinte și de mare patriot.

Dela el au rămas peste 130 de scrieri în românește și franțuzește, din cari peste 70 lucrări au fost publicate în revistele franceze de Medicină, iar altele în broșuri separate.

In timpul războiului, a luat parte la acțiunile mari, a avut durerea să însoțească trupele în retragerea nenorocită dela Olt, unde el a făcut eforturi supra omenesți să salveze răniții din mâinile vrăjmașului.

In Moldova, fără să știe ce este odihna, a muncit și a organizat spitale și formațiuni sanitare de câmp și a murit încă tânăr la 17 Aprilie 1917, de tifos exantematic, contractat la postul de onoare.

A instruit și format numeroși elevi, cari în prezent fac cinste serviciului sanitar al armatei ca medici distinși.

Oseminte, moaște sfinte, în fața cărora ne descoperim cu pietate și le cinșim cu rugăciuni înălțate spre cer din tot sufletul, rugăciuni amestecate cu lacrimile amintii ilor trecutului și regretul despărțirii, sunt oseminte de erou, asupra cărora nimbul razelor strălucitoare de glorie eternă formează un lițoliu de nepătrunsă măreție, lițoliu care mișcă întreaga noastră ființă, amintindu-ne lupta uriașă dată pe câmpul de sânge, unde sutele de mii de eroi, din care face parte și medicul General Dr. Butză, și-au găsit moartea glorioasă, moartea de războiu, care este moartea pentru salvare, la care nu se plânge, ci se aduc imnuri de slavă.

“România Eroică”

Insemnări și Ecouri

Societatea „Cultul Eroilor” — Comitetul Central — aduce călduroase mulțumiri următoarelor autorități și persoane care au făcut donațiuni pentru realizarea monumentului eroilor din comuna Greci Jud. Ilfov.

Prefectura Jnd. Ilfov 30.000 lei, D-na Lizeta Pau Greclanu 10.000 lei, Domnul Constantin Hagî Tudorache 2.000 lei și Domnul Lazăr Costache președintele comitetului inițiator 31.867 lei precum și tuturor celor ce au contribuit pe orice cale la desăvârșirea acestei pioase opere comemorative.

Eroul Maior Alex. Mărgineanu din Reg. Ialomița 23

Născut la 1877 la Brașov, A făcut școala militară dela Craiova, și a luat gradul de Sub-Locot. în anul 1900, A luat parte la campania din 1913.

In Războiul din 1916 a fost pe frontul din Dobrogea, luând parte la toate luptele, luptând ca un

Eroul Maior Alexandru Mărgineanu.

erou. A murit la luptele din jurul Bucureștilor la Neajlov în ziua de 20 Noembrie 1916.

A fost un ofițer distins și un bun camarad, fiind iubit de șefi și de camarazi.

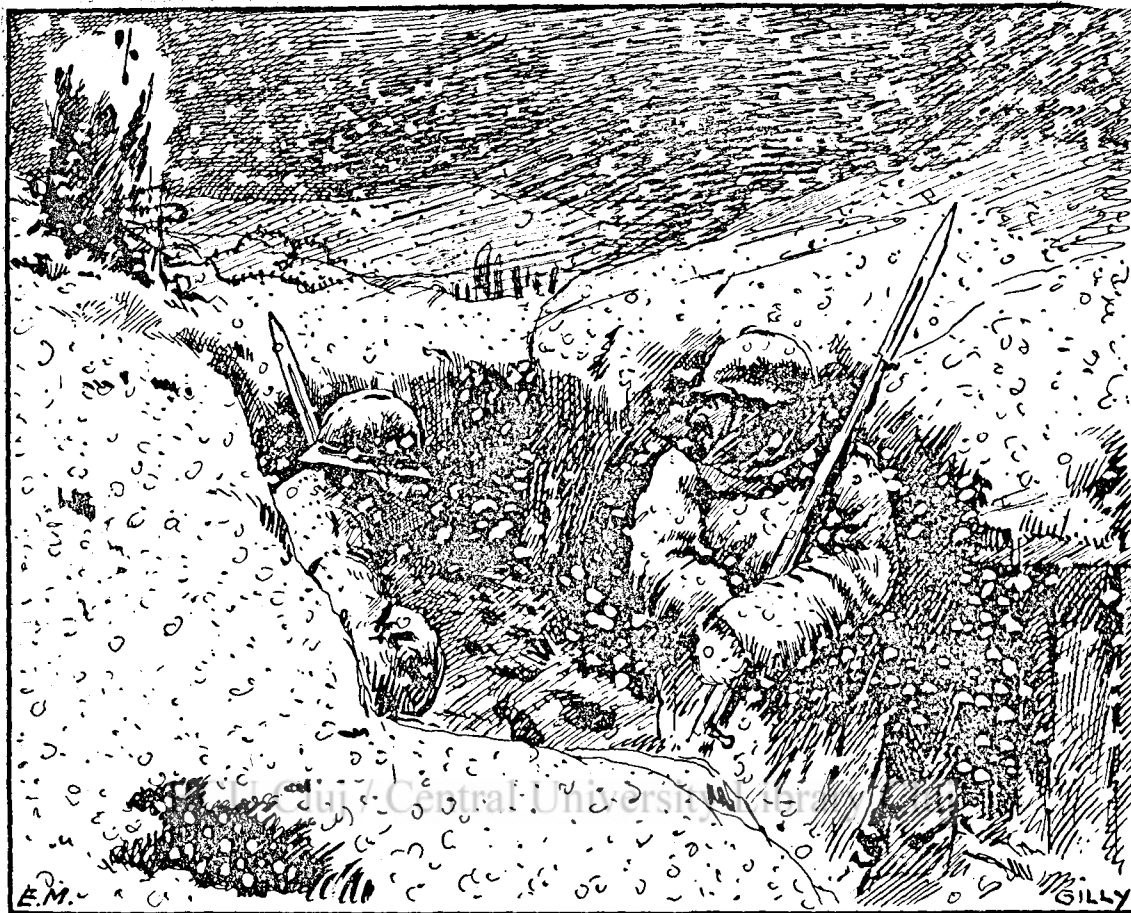
A fost decorat de Regele Carol I, în anul 1914, cu Coroana României, în grad de Cavaler, (Meritul Sanitar 1913, Bărbăție și Credință, Avântul Țării și Medalia Jubiliară 1906.

Eroul Maior Alexandru Mărgineanu este unul dintre mii de ofițeri eroi căzuți în prima parte a războiului nostru pe când își conduceau ostașii la luptă cu un avânt neîntrecut. Ne descoperim în fața memoriei acestor viteji cu convingerea că urmașii vor binecuvânta jertfa lor purtând mai departe făclia gloriei neamului românesc.

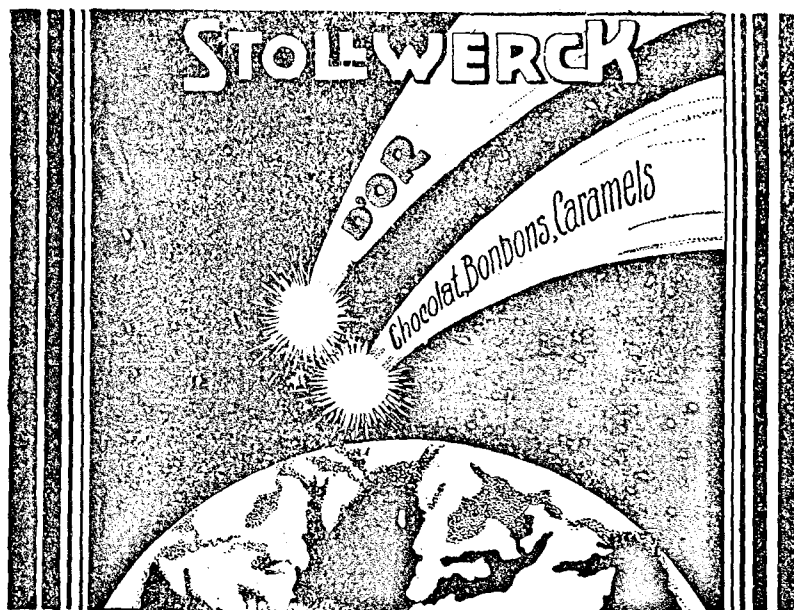
R. E.

Războiul în glumă

— Bine mă, Mărine, linie de foc e asta?...

MOA ■ A ■ U ■ A ■ B ■ U ■ R ■ I

ED. PROHASKA Fii

Sannicolaul - Mare
Jud. Timiș-Torontal

ȚESĂTORIA MECANICĂ DE MATASE

SOCIETATE ANONIMĂ

SIGHISOARA

EUGEN LAYDA

Cofetărie de primul rang
CLUJ. — PIATA UNIBEI, 29

Fiii lui „Daniel Fullajfar“

::: FABRICA DE PIELE :::
O Sannicolaul-Mare (BANAT) O
FONDAT 1873

Blancuri pentru curelări
::: Negre și culori :::
Mărgini și gături
Vaché-cronpoane
Vaché - Jumătăți
Vaché-Gături
Vaché - Poale

Restaurantul Transilvania

Vasile Dejan

BRAȘOV

Promenada Regele Ferdinand

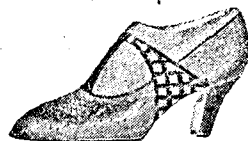
Local de primul rang
Restaurant românesc

Nimeni nu se poate
atinge de faptul
că

Veritabil Franck cu Rașnița
este cel mai bun și cel mai
fin Adaus la cafea boabe.

Higienica sa garan-
tează un gust fin, iar
marea sa spornicie-
-o întrebuintare
avantajoasă.
Însă.....trebuie sa fie
Veritabil Franck
Această garanție exis-
tă însă numai atunci,
dacă pachetele por-
tă marca de fabrică
„Rașnița de cafea“

HEINRICH FRANCK SÖHNE S.A.R. BUCUREȘTI-BRAȘOV

GASTON MIHAILESCU

CENTRALA:

CALEA VICTORIEI No. 122

SUCURSALE:

BUCUREȘTI, Str. G-ral ANGELESCU, 90

SINAIA: CAZINO

Fabricile de postav

și
Țesături de modă

din
BRAȘOV

Wilhelm Scherg & Comp. S.A.

FABRICA
DIMITRIE MARCULESCU

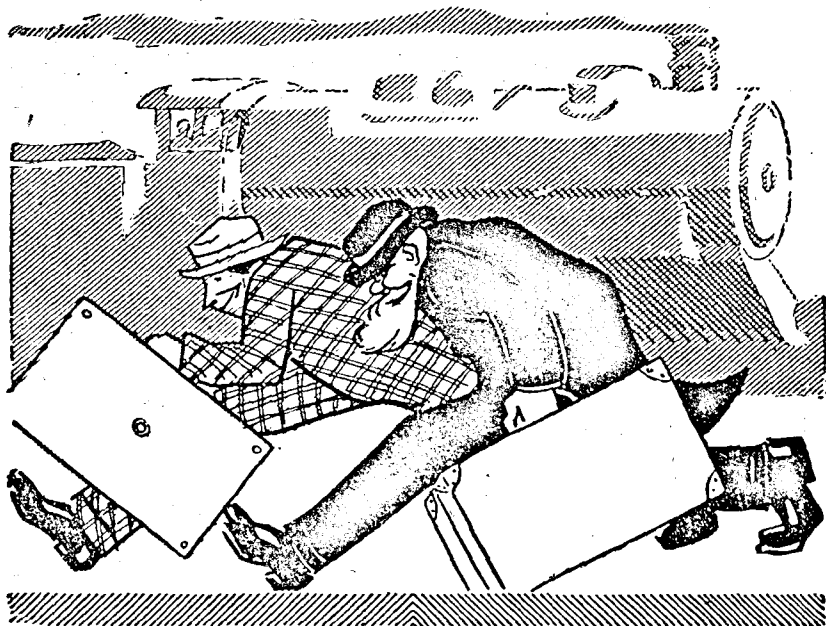
se impune ca prima industrie
de articole de voiaj.

Amenajată după marile indus-
trii din străinătate.

Desfide orice concurență

— Str. Sărindar 12 —

Telefon 377/30

„Prevederea”

Societate Anonimă Română de Asigurări. — Brăila

Capital Social Lei 10.000.000. — Rezerve Lei 32.000.000

Rezerve la finele anului 1926 peste Lei 50.000.000

Totalul capit. asigurate de soc. dela începutul activității (1920) până la finele anului 1926 peste Lei 41.834.250.000. Totalul daunelor reg. și plătite până la finele anului 1926 peste Lei 163.938.750

Primește asigurări contra riscurilor de incendiu, transport (maritim, fluvial și terestru), grindină, furt prin spargere, accidente, automobile, gramuri și oglinzi, viața și capitalizare în condițiunile cele mai avantajoase / Tranșează orice eventual diferend pe cale

* * de arbitraj. / Are agenții în toate localitățile principale din țară. * *

Montați

DUNLOP

ȘI VEȚI FI SATISFĂCUȚI

Reprezentanță generală

Londexpoco

Calea Victoriei, 59. București

FABRICA DE CAELE
ȚINTE, ȘURUPURI, CUIE, etc.

O. MUSTAD & FII

G A L A Ț I: Specialități

CAELE marca „COROANA„

„VITROMETAN“

FABRICA de STICLĂRIE S. A. MEDIAȘ

Produce toate felurile de:
BUTELII DE CULOARE VERZUIE

Ca sticle pentru:

Vin, Bere, Borviz, Lichior, Damigene,
Boloane de Sticlă etc.

Producția zilnică 25.000 sticle.

Heinrich Kunz

Fabrică de cărămizi
refractare

COMARNIC

Premiate la 30 de expoziții

„SCHMOLLPASTA“ S.A.

FABRICA DE CREMA DE GHETE

BRAȘOV

9 medallii de aur

I. MUSCHONG & Comp.

Fabrici de țiglă și cărămidă

— Lugoj —

Tel. 43. — Adresa telegrafică „Muschong Lugoj“

Fabrică tot felul de țiglă și cărămidă
Fabricatele sunt garantate că nu conțin
:-: piatră de var și salitru :-:
La cerere se trimit oferte și monstre
gratis

Producția anuală: 30 milioane bucăți

Băile Minerale

— Buziaș —

Telefoane: Direcțiunea Băilor 25
Fabrica de Acid Carbonic, 18
Adresa telegrafică: „Muschong Buziaș“

Băile Minerale:

Sezonul dela 15 Mai până la 15 Sept.
Lichidarea de Acid carbonic natural
:-: și Uzine de apă minerală :-:

HANN & Comp.

SOC. AN. DE COMERȚ PENTRU
MAȘINI ȘI ARTICOLE TECHNICE

C L U J

Str. Regina Maria, No. 11

Mare depozit pentru
Articole Technice
Uleiuri, Mașini Agricole, etc.

Industria Plumbului

Inginer Ferers

Șoseaua Doamnei, 55. București

Fabrica de BERE ȘI MALT

Ca societate [pe acțiuni] din Sannicolaul-Mare

Bere Salon blondă
Bere Poster neagră

Specialități: Coroana specială
blondă
Fabricată și Malt.

